

Godišnji izvještaj

2023.

Udruga Građanski aktivizam – GRAK

Poslovni centar "Centar novog života"

Sajmište 2/1, P-38, 44250 Petrinja

Tel: +385 91 622 4450

info@grakni.hr; <https://www.grakni.hr/>

Facebook: grakni.hr

Vremenski period:

1. siječnja – 31. prosinca 2023.

Vizija, misija i pravci djelovanja

VIZIJA UDRUGE GRAK:

Prepoznatljiva i utjecajna organizacija u društveno i kulturno razvijenoj zajednici.

MISIJA UDRUGE GRAK:

Osnažiti građane da kreiraju sadržaje koji potiču društveno-kulturni razvoj zajednice.

STRATEŠKI PRAVCI DJELOVANJA (2020.-2024.)

Postignuti rezultati prema strateškim smjernicama:

Pravac 1: Društveno-kulturni razvoj zajednice

Građani koji žive u nekoj zajednici najbolje osjete njene potrebe. Kada detektiramo potrebe možemo smisliti kreativne načine djelovanja i izražavanja, kako bi se problemi zajednice riješili ili barem umanjili. Mi smo uočili smo da naša zajednica treba podršku kako bi **oživjeli bogatu tradiciju pučke i umjetničke keramike**.

Također smo kao problem detektirali **nedostatak klubova u kojima se naši sugrađani mogu kreativno izražavati i provoditi slobodno vrijeme**. Tako je nastao **Otvoreni keramički atelje** koji smo kasnije preimenovali u Keramički atelje Petrinja. Udruga GRAK kontinuirano vodi ovaj atelje od 2020. godine.

Udruga GRAK aktivno sudjeluje u razvoju pješačke rute **Camino Banovina** koja je novi turistički proizvod naše županije.

Također smo suorganizatori **FLIK**-a, festivala lončarstva i keramike koji promiče lokalnu tradiciju i suvremenu umjetnost.

Pravac 2: Povećati građanski aktivizam i osnažiti lokalne udruge

Aktivni građani su uključeni u različite inicijative i organizacije civilnog društva kako bi sudjelovali u rješavanju problema s kojima je suočena njihova zajednica. Kada govorimo o organizacijama civilnoga društva u Hrvatskoj najčešće je riječ o udrugama. Svaku organizaciju treba razvijati, kontinuirano i planski. Udruge također trebaju organizacijski razvoj. Članovi se trebaju stalno educirati, analizirati probleme zajednice, pripremati projekte te pratiti trendove i prilike za financiranje pripremljenih projekata. Naravno, tu su u zakonske norme kojih se moramo pridržavati, knjigovodstvene obaveze, razne lokalne, nacionalne i EU strategije itd... Uz sve to treba misliti i na međuljudske odnose unutar organizacija, i navise od svega, na zajedničku viziju i misiju jer je važno da vidimo jednak put ispred sebe.

Ovaj portal je upravo rezultat našeg rada na razvoju civilnog društva u Hrvatskoj. Želimo zagovarati aktivno građanstvo pa smo jedan dio portala namijenili upravo besplatnom savjetovanju udruga i onih koji tek planiraju registrirati udrugu. Za više informacija posjetite naš link **Savjetovanje udruga**

Pravac 3: Poticanje međusektorske suradnje

Partnerski odnos između javnih tijela i civilnoga društva su kamen temeljac učinkovitog kreiranja javnih politika i održivom razvoju zajednice.

Za rad keramičkog ateljea Petrinja prostor je osigurao Grad Petrinja. Rad ateljea sufinancira i Sisačko-moslavačka županija.

Udruga GRAK je kroz [FLIK](#) (festival lončarstva i kermike) intenzivno surađivala s Turističkom zajednicom Grada Petrinje i lokalnim lončarskim obrtom Valentina Valenta.

Kroz razvoj pješačke rute [Camino Banovina](#) smo surađivali s Gradom Petrinjom, Gradom Glinom, Općinom Topusko, Sisačko-moslavačkom županijom, Turističkom zajednicom Grada Petrinje, Turističkom zajednicom Topusko, Turističkom zajednicom Sisačko-moslavačke županije te udrugama (Planinarsko društvo ZRIN i Bratovština sv. Jakova).

Projekti udruge

Zima u Keramičkom ateljeu uz pomoć JANAF-a

Zahvaljujući donaciji JANAF-a keramički je nastavio s radom. JANAF nam je donirao 1.592,67 € na čemu smo im beskrajno zahvalni. Nabavljamo glinu, boje, glazure i sitni alat te nastavili provedbu keramičkih radionica koje smo u Petrinji započeli u veljači 2020. godine.

Kroz naše smo aktivnosti proteklih godina u suradnji s lokalnim lončarima ponovno oživjeli tradicionalno lončarstvo. Više od 100 naših sugrađana, nakon potresa smo uključili u izradu predmeta od keramike.

Glina je fantastična antistresna terapija jer potiče kreativnost te omogućava smirenje i usporavanje uma. To nam je bilo važno u vrijeme svakodnevnih potresa pa je Keramički atelje privukao puno naših sugrađana.

Od Grada Petrinje smo dobili prostor za rad u (stambeno-volonterskom) kontejnerskom naselju i tamo nastavili rad keramičkog ateljea. Vjerujemo da smo stradalnicama petrinjskog potresa ovu zimu učinili podnošljivom, popravili im kvalitetu života i potaknuli njihovu uključenost u zajednicu. U kontejnerskom naselju su smještene obitelji s djecom i osobe starije životne dobi. U rad ateljea uključili smo i nove korisnike koji su prva znanja o izradi keramike stekli uz pomoć naših volontera.

GLAVNI CILJ projekta je sprječavanja socijalne isključenosti stanovnika kontejnerskog naselja i drugih stradalnika u potresu. Na radionicama su se povezali jedni s drugima, kao i s volonterima iz naše zajednice.

Osim toga, rad s glinom je odlična antistresna terapija. Projekt je potaknuo i razvio kreativnost korisnika, a zajednica je dobila nove ljude koji će dalje raditi na razvoju umjetničke keramike u Petrinji.

Fotografija prikazuje prvi dan rada Keramičkog ateljea Petrinja u kontejnerskom naselju u Mošćenici. Lijepo je što se opet možemo družiti i raditi keramiku.

Zahvaljujući našim volonterima, atelje je dobio i radno vrijeme:

Ponedjeljak i utorak 9:00-12:00
Srijeda, četvrtak i petak
17:00-20:00

Camino Banovina - ruta koju možete prehodati u četiri dana

U mrežu europskih Camino puteva uvrštena je nova dionica hrvatskog Camina – „Camino Banovina“. Ruta slijedi puteve hrvatskih hodočasnika koji su od 13. stoljeća prolazili tim krajem putevima sv. Jakova prema Santiago de Composteli. Cijela ruta Camino Banovine duga je 75 kilometara i prosječan ju čovjek može prehodati za 4 dana.

Predsjednica udruge GRAK i Camino hodočasnica, Palma Miličević inicirala je obnavljanje rute Camino Banovina. Ideju je predložila Turističkoj zajednici Grada Petrinje i Bratovštini sv. Jakova. Njima se ideja jako svidjela i naša Camino priča je krenula.

Udruga GRAK je kao partner nastavila aktivno sudjelovati u projektu "Camino Banovina - Tematska turistička staza". Projekt se odnosi na razvoj hodočasničkog turizma Sisačko-moslavačke županije. Ova staza integralni je dio hrvatske i europske mreže puteva sv. Jakova - Camino de Santiago. Nositelj projekta **Turistička zajednica Sisačko-**

moslavačke županije. Organizator je **Bratovština sv. Jakova**, a ostali partneri su: **Sisačko-moslavačka županija, Grad Sisak, Grad Petrinja, Grad Glina, TZ Grada Petrinje, TZ Grada Siska, HPD ZRIN i naša udruga GRAK.** Zajedno smo odradili pripreme za otvaranje Camino rute, novog turističkog proizvoda naše županije. Ova vas ruta vodi u skriveni kutak Hrvatske, na povijesnoj granici carstava, sa šarmantnim gradovima i selima te predivnim šumama.

Označili smo rutu, napravili smo pečate koji se sakupljaju na putu i stavljaju u hodočasničku putovnicu. Na kraju hodočasnik može dobiti compostelu - uvjerenje da je prehodao put.

Udruga GRAK je pokrenula **facebook stranicu Camino Banovina**, Bratovština sv. Jakova je napravila **web stranicu Camino Banovina** i promocija rute je započela. Organizirana je i promotivna Camino Banovina manifestacija od 27.04. do 30.04.2023. s kojom je i zvanično otvoreno 4-dnevna ruta.

Alternativna strana FLIK-a

Živjeti u Petrinji, a ne voljeti tradicionalno lončarstvo, to je nemoguće. Međutim, možemo li iz te tradicije graditi i našu budućnost? Može li Petrinja opet biti čuvena po svojim lončarima i keramičarima? To je bila tema kojom se naša udruga počela baviti od 2017, godine kada smo krenuli s projektima revitalizacije petrinjskog lončarstva i korištenja lokalne gline kao medija kojom lijepimo zajednicu.

FLIK 2023. održan je 29. i 30. srpnja 2023. u Centru novog života, privremeni poslovni centar grada Petrinje.

Za posjetitelje i sudionike FLIK-a organizirane su brojne **radionice** u organizaciji Keramičkog ateljea Petrinja:

Glinena priča, izrada šalica i tanjurića na lončarskom kolu prilagođenom za osobe s invaliditetom pod vodstvom Silvija Radoševića.

Vrtlozi vodila je Gordana Barić, a sudionici radionice učili su kako napraviti zdjelice od glinenih crvića i oblikovati ih u ukrasne posude.

Novo ruho, stari tabletići, radionica koju je vodila Marijana Žinić, na kojoj se moglo naučiti kako izraditi jedinstvene tanjure s otiscima mustri sa starih tabletića.

Palma Miličević, voditeljica Keramičkog ateljea Petrinja, vodila je radionicu **To mogu i ja** i demonstrirala kako se uz glinu, kalupe i sitni alat mogu izraditi razni uporabni, ali i ukrasni predmeti.

Radionicu **Šalica na dar** vodila je Vera Tarabić. Polaznici su učili izradu šalica uz pomoć valjka, šablona i sitnog alata, a po izradi, iste su ukrašavali prema svojoj vlastitoj kreativnosti i vještini.

Keramički atelje Petrinja se predstavio radovima svojih korisnika: Silvio Radošević, Višnja Dejanović, Dijana Sabolić, Gordana Barić i voditeljica ateljea Palma Miličević.

Festival lončarstva FLIK 2023. posjetilo je 247 osoba iz raznih dijelova HR.

Period provedbe 15.7.2023. – 15.8.2023.

Ukupna vrijednost projekta Alternativna strana FLIK-a iznosi 1.080,57 €. Financiran je sredstvima grada Petrinje u iznosu od 700,00 € i 380,57 vlastitim sredstvima udruge.

Od pučke do suvremene umjetničke keramike

Cilj projekta je osnažiti uključivu zajednicu i oživjeti zanimanje lokalnih stanovnika za tradicionalno lončarstvo i keramičku umjetnost po kojoj je Petrinja nekada bila čuvena.

U projektu je sudjelovalo 20 osoba kod kojih se kroz edukaciju i mentorstvo razvilo znanje i vještine o primijenjenoj keramičkoj umjetnosti, na temeljima petrinjskog tradicionalnog lončarstva. Prostor ateljea, opremu, alate, glinu i boje trenutno koriste 40 naših sugrađana.

Projekt izravno promiče lončarstvo, jednu od tradicijskih kulturnih vrijednosti petrinjskog područja i usmjeren je osnaživanju lokalnih stanovnika kako bi aktivno sudjelovali u obnovi, očuvanju i njegovanju i kulturne baštine petrinjskog područja.

U ovom projektu provodili smo radionice umjetničke keramike na kojima smo suvremeno dekorirali predmete koji su se u Petrinji tradicionalno izrađivali od naše gline: stucke, zdjele, tanjure, šalice, vaze, vrčeve i sl. U projekt je bio uključen petrinjski lončar Silvio Radošević koji je bio i voditelj radionica oblikovanja gline na lončarskom kolu.

Sugrađanima smo ponudili korištenje Keramičkog ateljea i nakon završetka projekta. Naši će sugrađani i dalje moći koristiti lončarska kola, peći, alate i sav potreban keramičarski pribor. Sredstvima ovog projekta nabavili smo dovoljne količine gline, boja i glazura.

Period provedbe 1.1.2023. – 31.12.2023.

Ukupna vrijednost projekta Od pučke do suvremene umjetničke keramike iznosi 2.383,94 €. Financiran je sredstvima grada Petrinje u iznosu od 1.300,00 €, sredstvima Sisačkomoslavačke županije u iznosu od 200,00 €, i vlastitim sredstvima udruge u iznosu od 883,94 eura.

Od tradicionalnog lončarstva do suvremene keramike

Ovaj projekt je nastavak naših aktivnosti usidrenih u mediju keramike uz koji je Petrinja višestruko vezana. Naime, fenomen petrinjske autorske i umjetničke keramike potiče od početka XX. stoljeća, pojavom školovane slikarice Jelene Babić koja je od 1901. godine djelovala kao učiteljica u Petrinji.

Ona je proučavala forme narodne lončarije kreirajući nacрте po kojima su petrinjski lončari izrađivali keramičke predmete utilitarne i dekorativne namjene (vaze, doze, pladnjeve, škopionice, servise za čaj i kavu, posude s ljudskim ili životinjskim figurama). Kasnije je njen rad u Petrinji nastavila kiparica Mila Vod, prva hrvatska kiparica, koja je kao mentorica u tajne modeliranja uputila Blanku Dužanec, Milku Vukelić, Ljerku Stilinović, Tonku Stranski, Katarinu Čeak, Dragu Kodrića i druge keramičke umjetnike. Gotovo sva velika ženska imena hrvatske umjetničke keramike imaju svoja veća ili manja dodirna utočišta u Petrinji. Dakle, Petrinja je važna za pojavu moderne hrvatske umjetničke keramike, a mi smo tu reputaciju nastavili ovim projektom.

Zahvaljujući aktivnostima naše udruge i suradnika, u Petrinji se keramika opet našla u središtu pozornosti kao umjetnost. Možemo uživati u činjenici da sve više naših sugrađana keramiku ne vidi samo kao lončarstvo, nego kao oblik umjetnosti i antisresnu terapiju. Keramika danas nudi nove mogućnosti i nikada nije dosadna.

U projektu smo organizirali 12 keramičkih radionica na kojima je 30 sudionika iz naše županije koristilo

različite tehnike modeliranja gline. Radionice su bile pravi izazov za sve koji su željeli testirati svoju kreativnost, potisnuti strahove i uroniti u svijet gdje vas glina obuzima i potiče nove, neobične kontraste između svakodnevnih predmeta te neobičnih oblika i dekorativne

umjetničke forme. Šalica može biti posebna, može imati lik osobe ili životinje. Tanjur može izgledati kao šešir!

Period provedbe 1.1.2023. – 31.12.2023.

Ukupna vrijednost projekta Od tradicionalnog lončarstva do suvremene keramike iznosi 664,00 €. Financiran je sredstvima Sisačko-moslavačke županije u cjelokupnom iznosu.

Pravo na aktivan život

Udrugi Građanski aktivizam odobrena je financijska podrška u okviru javnog poziva za male i srednje projekte u okviru Programa Impact4Values.

Program Impact4Values je financiran sredstvima EU fonda a sufinancira ga Ured za udruge Vlade RH. Odobrena financijska podrška obuhvaća 14 mjeseci provedbe projekta.

PROVODITELJ PROJEKTA: Udruga Građanski aktivizam- GRAK

VRIJEME PROVEDBE: 1.10.2023. – 30.11.2024.

VRIJEDNOST PROJEKTA: 29.986,75 eura.

CILJ PROJEKTA: Uključivanje osoba starije životne dobi i osoba s invaliditetom u kulturni i društveni život grada.

Provedbom projekta „Pravo na aktivan život“ želimo doprinijeti kvalitetnom i ravnopravnom sudjelovanju socijalno ugroženih skupina u svim segmentima društva.

Provedba projekta je zamišljena na način da u konačnici imamo dva rezultata:

1. REZULTAT: Ojačana zagovaračka uloga lokalnih organizacija civilnog društva za zadovoljenje potreba ciljanih skupine (osobe u riziku od socio-ekonomskog isključenja, prvenstveno osobe starije životne dobi i OSI)
2. REZULTAT 2: Povećana podrška ranjivim skupinama u uključivanju u zajednicu

Zagovaračka kampanja kroz forum udruga - zajedničko djelovanje lokalnih udruga.

Aktivnosti usmjerene na:

- povećanoj podršci ljudskim pravima, informiranju o pravima i dostupnim uslugama, poticanje međusektorske suradnje, psihosocijalna podrška, izrada mini vodiča o dostupnim uslugama i informacijama o zakonodavnom okviru.
- otklanjanje problema poput nedovoljne socijalne interakcije, usamljenosti, slabe informiranosti i/ili dezinformiranosti;
- uključivanje starijih osoba i osoba s invaliditetom u aktivnosti Keramičkog ateljea;
- uključivanje u volonterske programe udruga;
- radionice na temu sigurnost na društvenim mrežama i kako spriječiti prevare na štetu ranjivih skupina.

Ostvareni rezultati u 2023. godini:

2.10.2023. udruge koje skrbe o starijim osobama Udruga GRAK, Udruga UOSI SMŽ, Udruga PSO, Udruga Naš život i Udruga BRAVO, obilježie su međunarodni dan starijih osoba.

Zajednički djelujemo prema Gradu Petrinji i rukovodećim osobama kako bi riješili problem prostora u kojem udruge djeluju. Trenutno se radi na infrastrukturi i uspostavljanju društvene zone Šumica u Petrinji, prostor gdje se smještaju kontejneri koji su donedavno bili smješteni u Poduzetničkoj zoni Mošćenica a gdje bi bile smještene udruge u narednom periodu. Potaknuli smo udruge da ažuriraju postojeće i osmisle nove volonterske programe, koje smo promovirali na društvenim mrežama. Zajedno smo planirali i dogovorili provedbu aktivnosti te područje provedbe na nedavno objavljenom natječaju Zaželi – prevencija institucionalizacije starijih i socijalno ugroženih osoba.

24.11.2023. održan prvi Forum udruge. Na Forum se odazvalo 5 udruge koje djeluju na području grada Petrinje. Utvrdili smo smjernice, potrebe i probleme koje trebamo rješavati u našem daljnjem zajedničkom djelovanju. Predali smo prijedlog programa javnih potreba u odgoju, obrazovanju i razvoju civilnog društva grada Petrinje za 2024. godinu.

Do danas je 39 korisnika uključeno u rad Keramičkog ateljea kroz: 6 tematskih radionica pod nazivom „Prsti u glini i okusi fini“ te 46 radionica obrade gline u slobodnoj formi.

Proveli smo Facebook kampanju povodom Međunarodnog dana volontera. Kampanja je imala za cilj promociju i povećanje vidljivosti volonterskog rada na lokalnoj razini, s naglaskom na volonterske programe usmjerene prema starijim osobama.

Baza volontera i Baza organizatora volontiranja

Udruga GRAK je i u 2023. godini nastavila s održavanjem baze volontera, u kojoj je upisano 25 građana koji su iskazali interes za volontiranjem a koji su tijekom godine ostvarili 802 volonterska sata kroz 3 volonterska programa.

Udruga GRAK kontinuirano objavljuje iskaze interesa i potrebe za volonterima koje GRAK upućuju i u druge neprofitne organizacije s područja grada Petrinje. Pozivi za volontiranje, volonterima upućuju se putem Facebook, Instagram i web stranica. Zainteresirani građani koji su iskazali interes za volontiranje dobivaju informacije o potencijalnim volonterskim programima u zajednici.

Ostale aktivnosti

Uključeni smo i u ostale segmente u zajednici.

Naši članovi su aktivni članovi zajednice, imemo predstavnike u raznim segmentima, tijelima i radnim skupinama u Gradu Petrinji i šire.

Sudjelovali smo na 2. Regionalnom sajmu kulture razvojne suradnje u Petrinji.

Svrha ovog Sajma bila je promocija dobrih lokalnih proizvoda, usluga i razvojnih praksi u širokom spektru djelatnosti (od poljoprivrede, ugostiteljstva, do turizma, obrazovanja i kulture), ali i novih modela podrške zajednici i suradnje na lokalnom razvoju.

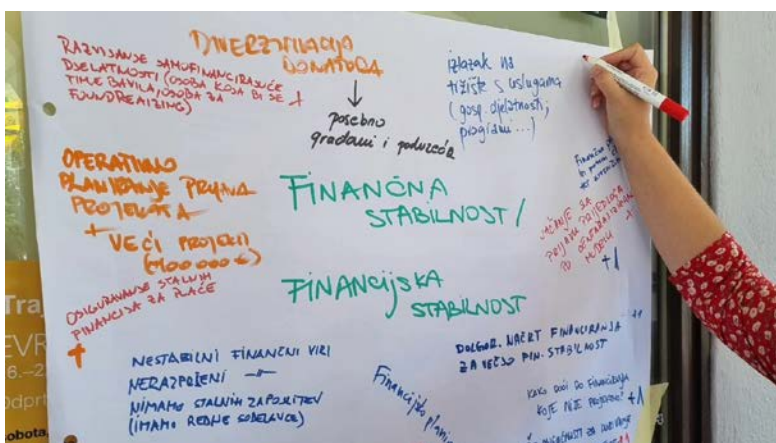
Sajam se održava pod pokroviteljstvom Grada Petrinje i Turističke zajednice Grada Petrinje, u organizaciji Zaklade SOLIDARNA i Srpskog narodnog vijeća te u suradnji sa Zakladom

Zamah i ACT Grupom.

Od 27. veljače do 3. ožujka 2023. u Kalamati (Grčka) održan je 5-dnevni trening seminar za trenere i voditelje 4 kulturne rute Vijeća Europe, u okviru Erasmus+ projekta „Youth4Culture“. Na obuci je sudjelovalo ukupno 20 predstavnika iz 4 kulturne rute Vijeća Europe i iz različitih zemalja: Španjolske, Italije, Hrvatske, Azerbajdžana, Azerbajdžana, Rumunjske, Poljske, Francuske, Francuske i Grčke.

Cilj treninga bio je educirati i razmijeniti dobre prakse o aktivnostima vezanim uz mlade i načinima privlačenja mladih na Kulturne rute. Sudionici su bili iz sljedeće 4 kulturne rute: European Routes of Emperor Charles V, Route of Ceramics, European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage (AEPJ) i Routes of the Olive Tree.

Među sudionicima su bile dvije Petrinjke: Kristina Suppe, direktorica Turističke zajednice Grada Petrinje i Palma Miličević, predsjednica udruge GRAK.

Naša djelatnica Manda Šalić sudjelovala je na Uvodnom treningu za slovenske i hrvatske organizacije civilnog društva, korisnice programa Impact4Values koji se održao 4. i 5. rujna 2023. u Metliki, u Sloveniji.

Organizatori ovog treninga su: CNVOS, Zaklada Slagalica i Zaklada Solidarna. Nova znanja i informacije s treninga primijenit ćemo u provedbi projekta Pravo na aktivan život.